

Előfizetési díj:

Vidékre, postán:
vagyhelyben, házhoz hordva:
Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . 3 " — "
Egész évre . . . 5 " — "
Megjelenik e lap hetenként
egyszer, Szombaton.Előfizetési pénzek el-
fogadtnak Gallia Fülöp
könyvkereskedésében Kec-
keméten.

KECSKEMÉTI LAPOK.

Ismeretterjesztő hetilap.

Hirdetési díjak:

5 hasábos petit sor, egyszeri
hirdetésnél 5 kr.; — többszöri
vagy terjedelmes hirdetések-
nél árbejártás adatik.A nyilttérben való közle-
mény 3 hasábos soráért 10 kr.
számíttatik.Hirdetések elfogadtnak Gal-
lia Fülöp könyvkereskedésében
Kecskeméten. — Hirdetések szen-
kivül fölvetetnek még M. Zeisler
hirdetési irodájában. (Pest, Király-
útcza 60. sz.)

Előfizetési fölhívás.

E hónap elteltével folyó év harmadik évnegyede lejárand: ennél fogva tisztelettel kérjük eddigi előfizetőinket, hogy megrendeléseiket ismételni, a nagy Közönséget pedig, hogy Lapunkra minél nagyobb számban előfizetni sziveskedjék; figyelmeztetjük egyszermind a t. Közönséget: hogy Lapunk további folyamára megrendeléseikről mielőbb gondoskodni méltóztassanak, ne-hogy a szétküldésben fenakadás történjék.

Előfizetések és mindennemű hirdetmé-
nyek elfogadtnak Gallia F. úr könyvke-
reskedésében.

Kecskemét, sept. 22. 1871.

Szerkesztőség.

Nagy munkadíj, csekély haszon.

Ha napszamosaink anyagi helyzetét tekintetbe vesszük, lehetetlen el nem szomorodnunk azon megdöbbentő tapasztalaton, hogy az a több éven át tartó, képzelhetlen nagy munkadíj daczára sem javult semmit, hanem még ma is épen oly nyomorult, mint volt évek előtt, midőn a munkadíj a mostaninak alig tette egy harmad- vagy negyedrésztét.

Ezen állításom helyes voltának bebizonyítására elegendőnek vélem az olvasó közönség figyelmét arra irányozni, hogy vegye számításba, mennyit kereshet egy napszamos az évi munkaidő tartama alatt, midőn még élelmezéséről is a munkaadó gondoskodik, és mennyi pénzürtéket képvisel annak vagyona, s azonnal meggyőződhetik mindenki, hogy a roppant munkadíj kiszárolása mellett sem javul napszamos népünk helyzete semmivel sem.

Nálunk ugyanis termelő közönségnél a külső munka ideje márczius hónappal kezdődik és egész november közepéig, tehát 8 hónapig tart; ez idő alatt, mintegy 240 napon át a mostani munkadíj mellett minden napszamos mintegy 200 forintot takaríthatna meg még az időközi aprólékos kiadások fedezése mellett is, ebből pedig a hátralevő kevesebb munkát nyújtó 4 hónapra át nemcsak kényelmesen megélhetne, hanem még valamit meg is takaríthatna, annál is inkább, mivel sem a házi szerekre, melyek alig képviselnek 30—40 frt. pénzürtéket, sem a ruházatra nem tesznek valami tekintélyes kiadást.

Mindezek daczára alig találunk közöttök egyet kettőt, a ki nyári keresetét tavaszig annyira föl nem emésztené, hogy családját csak a legszükségesebb táplálékkal is el tudná látni anélkül, hogy adósságot ne csináljon a legközelebbi munkaidő rovására. És ennek igen egyszerű oka van, t. i. az, hogy napszamosainknak legnagyobb része úgy tekinti a nyári vásár- és ünnepnapokat, mintha azok csak azért volnának rendelve, hogy legyen hetenkint egy napja, melyen az elmúlt heti keresetet beihassa vagy más ehez hasonló nemes célra elkölthesse, s ezen balhiedelemben ringatózva hozzá is lát azután a bor és egészségrontó pálinka iváshoz oly erővel, hogy hétfőn reggelre csak itt-ott kong egy pár dohányra való krajezár az ujjatlan zsebében és ez oly gyakori eset napszamosainknál, hogy a legtöbbje a téli idényt épen oly üres zsebbel kezdi meg, mint a tavaszt, persze, hogy ilyenkor azután rosszul esik neki, ha még az állam is megköveteli tőle néhány fillér adóját, pedig biz az csak megköveteli.

A második ok, mely miatt napszamo-

saink nem gyarapodhatnak az, hogy a legnagyobb része valódi téli álmod alszik mint a medve, de azzal a különbséggel, hogy míg a medve télen mit sem eszik, napszamosaink télen úgy esznek, míg van mit, mintha mindenik izökben egy-egy gyomor volna és épen semmit sem dolgoznak, legfőlebb kimennek, ha az idő megengedi, a vásári bódékhoz hajlásra entrázni vagy filkózni. Ezt azonban nyáron is megteszik, ha valamelyik munkaadó tiz krajezárral kevesebbet mer ígérni, mint a mennyit ők kérnek, mert akkor már csak inkább kártyázik ám vagy alszik, ha öneki nem 1 forint 70, hanem csak egy forint hatvan krajezár napi díjat ígérnek, vagy egy szálló kikapálásért, melyet 12 ember egy nap kényelmesen kikapál, nem ad a gazda 50 osztrák forintot, azt feleli, inkább alszik, minthogy olesőbbért elvállalja. Ezt saját füleimmel hallottam épen a jelen nyáron.

Mindezek után azt kérdezem, nem lehetne-e egyrészt gazdáinkat az égbe kiáltó zsarolástól legalább némileg megóvnunk, más részt napszamosaink helyzetén is némileg segítenünk, én azt hiszem mind a két tőn lehet segítenünk, csak szilárd elhatározásunk és kitartásunk legyen.

Gazdáinknak kell e tekintetben mindennek előtt a cselekvés terére lépniök, mert őket terheli leginkább, és az ő jövedelmüket csökkenti első sorban az elviselhetlen napszám.

Háromféle mód kínálkozik e téren leginkább:

a) Elfogadni a kormány által ajánlott katonákat napszamosokul, mert ha ezekkel megegyez a gazda egy vagy két hétre, ezek bizonyosan megmaradnak nála mérsékelt napi díj mellett és nem futnak minden hajnalban

T Á R C Z A.

Gyermek-játék. *)

Nézte Isten e széles világot.
Hol találta benne boldogságot?
Fut szemének villanása, míg nem
Rónaságból szálló felleg lebben.
„Jó cselédim!” kérdi: „vett le felhőt
Innen a szél? bántva a teremőt.”
„Csak homok tengernek repkedése,
Most kerüli a felhők menése.
Gyermekek kezökbe nagyításra
Véve tükröt, mennek úgy egymásra.
S játszik ott egyházadnak szolgálja,
Szent hitednek ékes áldozárja.
És az új híreknek ápolója;
Mindenik mint mások hang-adója.
Vertek oly por-felleget magasba;
Mártogatnak önként a homokba.”
„Jó cselédim! hol történt ez épen?
„Meg ne büntess Uram! a jó Kecskeméten.”
„Népem az! még meg van ős alakja.
A vegyítés sem fogott ki rajta.
Hogyha szolgálom hive Szent-Irásnak:

*) Mikor az ellenpártok vezetői nyomtatványban és újságilag személyeskedtek.

Köznyugalmat tartson véghatárnak.
S eszmetárát mind föllem meríti,
A ki népem' ős erényre inti. —
Adjatok rá felhőt hű eselédim,
Még ezekbe helyezem reményim.”

Gegus.

Franklin ifjúsága.

(Laboulay fölvétele.)

(Vége.)

„Mikor oly helyzetben lesz, hogy megadhatja, akkor adja azt egy szükségben levő becsületes embernek, hasonló feltétel alatt, s így tovább mindaddig, míg egy gazember találkozik, a ki az 5 aranyat örökre zsebre dugja. (Nevetés.) Ily módon lehet kevés pénzzel sok jót tenni. A segélynek körbe kell menni, mert az emberiség egy nagy család s az emberek mind testvérek.”

Ez volt vezéreszméje. Ez embernek, kit tulságos fősvenységgel vádoltak, kik a jámbor Rikhardot olvasták, ellenkezőleg, az volt az egyetlen hibája, hogy nagyon is bőkezű volt s könnyen állt nála a pénz; maga megvallja, hogy ha jó felesége Deborah asszony nincs, egy garast sem tudott volna megtakarítani

Maga beszéli, hogy egyszer Whitefieldet hallgatta predikálni. A híres methodista egy árvaház javára predikált, melyet Georgiában akart alapítani.

Franklin nem igen pártolta e tervet, mert nem találta jónak a kinézett helyet, s különben sem volt jó hangulatban a szónok iránt. „A zsebében, ugymond, némi rézpénz, négy dollár ezüst, s öt darab arany volt. Az én emberem elkezd beszélni. Oda adom neki a rézpénzemet, gondolám magamban. Azonban oly szépen írta le az árváit, hogy így szólék magamban: eh, az ezüstpénzemet adom neki. Beszéde végén oly szívreható képet rajzol, oly megindító elevenséggel, hogy mikorra elvégezte ez az ördögös ember, becsületemre mondom, réz-, ezüst-, aranypénzemet mind a perselyébe vándorolt!” (Tetés-szés-zaj.)

Ilyen volt Franklin. De még egy jellemvonás van benne, a mi nekem nagyon tetszik, mert úgy hiszem, a társadalmi rend oly korszakához jutottunk, melyben épen oly emberekre van szükségünk, mint Franklin.

Ezelőtt száz évvel csak nemesekről és polgárokról beszéltek. A parasztokról és mesteremberekről szó sem volt. Most már ezekről is beszélünk s azt mondjuk, hogy a paraszt is, ha övé a föld, olyan polgár, mint más, s az iparos is olyan, mint a tőkepénzes, ha tud gazdálkodni, vagy olyan, mint a művész, ha van izlése; egy szóval, hogy mind e megkülönböztetések: iparos, polgár, paraszt, nemes, ma már értelmetlenek s mind el kell, hogy tűnjenek, és helyet adjanak egyetlen megkülönböztetésnek, mely szerint vannak oly emberek, a kik tudnak va-

a piacra megnézni, hogy nem lehetne-e a napszámot valamivel magasabbra csigázni, és hiszem, hogy ha csak 200 katona vétetik is munkára, napszámosságunk gőgje lohadni fog, mert látja, hogy nincs egyedül a vásárban.

b) A második mód, hogy gazdáink a régiebb szokást újítsák fel és hozassanak, különösen azok, kik nagyobb számú napszámosságal dolgoztatnak, a felső megyékből munkásokat, ezek is állandóbbak a mi fel-fuvalkodott napszámosságunknál és most igen könnyen megszerezhetők, miután a vasúttal, a csoportosan utazó munkások, ha községi bizonyítvánnyal ellátva, nagyon csekély vitelbért szállíttatnak és így igen könnyen költözhetnek bármikor.

c) A harmadik mód pedig, mely leginkább biztosíthatja gazdáinkat, a gazdasági gépek nagyobb számú beszerzése. Mert tisztelettel legyen mondva, a multkorai tárlatnál is volt ám okunk pirulni, hogy helybeli nagy gazdáinktól semminemű gazdasági gépet sem láthattunk a kiállításban, pedig ha az egyesek talán nem is mindig képesek ilyenemű gépek beszerzésére, képesek lennének ha többen társaságba állnának s egy részt jószágaikat kimélnék, más részt biztosítanák magukat a napszámosságok zsarolásai ellen.

De napszámosságunk helyzetén is segíthetünk, az által, ha nekik téli foglalatosságot szerzünk, hogy ne legyenek kénytelenek télen át a kemence mellett heverve, vagy filkózva fölemészteni a nyári keresetet. Ezt pedig az által vélem elérhetőnek, ha pusztai tanítóinkat a szünidő alatt berendelnők, s egy vagy két hétig kosár-kötésre, gyékény- vagy szalma-fonásra taníttatnók és hasonló eljárást követnénk, mint a kormány a felnőttek oktatásánál, azaz minden egyénért, a kit a pusztai tanító az említett foglalatosság egyikére vagy másikára megtanít, fejenként bizonyos tisztelet díjat nyerne. A künn lakó és egész telet heverve töltő népet pedig hatóságilag is lehetne inteni sőt kényszeríteni is, hogy oly munkát tanuljon, melylyel télen is megkeresheti napi kenyerét, így elejét vehetnénk a henyélésnek, sőt még az ennél rosszabb lopásnak is, a mit télen gyakran épen a munka és élelem hiá-

nya miatt követnek el olyanok is, kiknek másként eszökbe sem jutna.

Hogy az ilyenemű eljárás rövid időn megtermené a maga gyümölcsét arról, annál kevésbé kételkedhetünk:

a) mert népünk nem fél a munkától, csak útát kell neki mutatni és nem is nehéz felfogású, természetes szellemi erejével könnyen megtanulja az ilyen egyszerű munkát mint a kosár-, gyékény- és szalma-fonás.

b) Városunk területe annyira meg van áldva ezen munkákra szükséges nyers terményekkel, hogy a körülöttünk élő szomszéd helységek is innen fődözik ebeli szükségleteiket és nagyobb összegeket adnak ki vészőért és gyékényért. Más vidékek lakói meg több mértföldnyi távolságról czipelik a fenni való anyagot, csak hogy dolgozhassanak. Nálunk pedig, hol évenként annyi ezer mázsa gyümölcs terem és szállíttatik külföldre, mind a közönséges durvább kosaraknak, mind a gyékénynek napról-napra nagyobb kelendősége lesz, csak a legközelebbi nyáron is több ezer ilyen kosarat szállíttattak hozzánk Cseh- és Lengyelországból és 40—50 krajczárjával adogatták darabját, a jobb gyékényekért pedig, melyeket a mi réttünk termékéből fontak szomszédaink, 4—5 forintot kéregettek.

Nem volna-e jobb, ha azon néhány ezer forint, melyet ilyenemű cikkekért évenként városunkból kivisznek, napszámosságunk javára benmaradna és ha ez által módot is nyujtanánk köznépünknek, hogy télen is képesek legyenek mindennapi kenyerüket a meleg kemence mellett megszerezni? Én részemről ajánlom ez eszmét mind a tekintetes község tanács, mind a t. cz. képviselő urak jó indulatú figyelmébe.

Dr. Dékány R.

Bizalmas fölszólítás kereskedő-társaimhoz.

Örömtől dagad minden honfi keble, tapasztalván, hogy a fölvilágosodás áldást hozó szövétnéke a magyar nép alsóbb rétegei közé is kezd hatni. Népiskoláink jobb lendületnek örvendnek és javulásnak indultak. A real- és ipariskolák száma egyre szaporodik. A fölsőbb iskolákat jobb szellem lengi át. Minden arra mutat, hogy kedves hazánk boldogabb jövőnek néz elé a népnevelés hatalmas tényezője által.

Városunkban is megértették e tekintetben a kor sugallatát, és örvendétes mozgást tapasztalunk a népoktatás terén. Kaptunk már realiskolát; a

legfőbb munkás? A megjegyzés talált; az iparosok kizárásáról szóló határozat visszavonott.

Franklin, élete végéig hű maradt e gondolatához. Mikor épen indulandó volt Franciaországba mint Amerika követe, levelet kapott egy unokaöcsestől, a ki szapannos volt, melyben üzlete állapotáról ír. „Örömmel olvasom (válaszolt neki Franklin), hogy szapannossá lettél. Amerikában a Franklinok voltak az első szapannosok. Van róla nemes levelünk s ezimerünk! Csak azon légy, hogy szapannaid jó minőségűek legyenek. Küldj belőlök egy jókora ládával a feleségemnek, hogy másokkal is megismertethesse s ajánlhassa; árát készpénzben fogja megküldeni.“ S mindezt oly természetesen, minden fitogtatás nélkül. Az ő nemes levele: a munka, s ő soha meg nem feledkezik nemességéről. Máskor a háború alatt, mikor Franklin dicsősége tetőpontján, Amerika pedig, mondhatni, balsorsa tetőpontján állott: egy levelet kap Sára leányától, az ő kedves Sallyjától, a mint nevezni szokta. E derék leány azzal tölté idejét, hogy mindig font és kötött, s a mit munkájával keresett: abból a szegény katonákat segítette. Sallynak, egyszerű leány létére, egyszer mégis kedve jött, hogy fölelezzomázza magát. Washington tábornokot várták Philadelpiába, bált adtak tiszteletére, mindenki hivatalos volt. Sally irt az apjának, csipkéket és tollakat kért, hogy küldjön ez alkalomra. Franklin levele, melylyel erre válaszolt, az elmesség és erkölestani remeke. „Csip-

kisdedóvoda ma-holnap megnyílik; a közös iskolák is elvben el vannak fogadva, és életbe léptetésük csak idő kérdése már.

A tanintézeteknek csupán egy mostohája lézeng nálunk, sem él, sem hal; s ez „kereskedelmi iskolánk.“

A szülék egész bizalommal kezünkbe adják gyermekeiket a végett, hogy oly kereskedőket képezzünk belőlök, minőket a mai kor követel. És habár nem is minden apa ért hozzá, hogy mit követelhet tőlünk joggal, elég ha mi tudjuk kötelességünket, és alig van köztünk egy is, ki azon önszaladásban élne, hogy ebbeli kötelességét teljesíti.

Mindannyian jól tudjuk, miszerint a mai világban nem elég, ha a rőföt és mérleget tudja kezelni, sokoldalúság igényeltetik ma a kereskedősegédőtől, hogy értéke legyen, úgymint az önálló kereskedőtől, ha boldogulni akar.

Tudnia kell a kereskedőnek legalább anyanyelvén hibátlanul írni, a német nyelvet pedig amennyire annyira értenie kell. A kereskedelmi számolás minden ágában jártasnak kell lennie. A termény- és árúismét alaposan kell birnia. Ismernie kell a legközönségesebb gyártmányok alkatrészeit. Tudnia kell a földrajzot, tekintettel azon országok és helyekre, melyeknek terményei vagy gyártmányai nálunk használatnak, és a melyek a mi termékeinket fogyasztják; különös tekintettel az utakra, melyeken ez árúk hozatnak vagy menesztenek. Értenie kell a könyvvitelt, a pénz- és váltóismét ügy, hogy a közönségesen használatban levő kereskedői technikai kifejezéseket értse tökéletesen.

Az itt vázlatban fölsorolt szükséges tantárgyakból növendékeink vajmi keveset, nagyon parányit tudnak. Az oktatás felületes, hiányos és hibás, gyarló férczmunka.

Tisztelt kereskedő-társaim, ez így nem maradhat! Meg vagyok győződve, miszerint mindegyikünk belátja a hibát, és kész a bajon segíteni. De az egyes ember legjobban szándékkal sem fogja az ügyet orvosolni. Serkenjünk egyetértésre! Szervezzük újra iskolánkat, készítsünk tantervet, mely az ügy fontos voltának megfelel, örködjünk fölötte, hogy növendékeink a tanórákat látogassák, és viseltesünk nagyobb érdekléssel növendékeink oktatása iránt.

A jövő tanév már szervezve találhatná iskolánkat. Ne idegenkedjünk egy kis időáldozattól, és hozzuk ez ügyet tisztába. Ezzel számos fiatal polgártársunk jobb jövőjét alapíthatjuk meg, kik hála köszönettel fognak bennünket áldani. Reménylem, hogy a t. testület minden tagja kész egy kis áldozatra, ha ezen elodázhatlan átalakulásnak hasznát látandja. Mostani állapotában tanintézetünk nem érdemes az arra fordított költségre.

Jól tudjuk, hogy növendékeink egy része hiányos előismeretekkel lép a kereskedelmi pályára; nem is követelhetünk akadémiai képzettséget hetenkénti 2 órai oktatás után; mindamellett merem állítani, hogy 3—4 évi módszeres tervszerinti oktatás után növendékeink annyira be lesznek avatva a fönt elősorolt tudományokba, hogy jó könyvek-ből tova képezhetik magokat.

Föl tehát, tisztelt kereskedő társaim, haladjunk mi is a korral, ne maradjunk hátra. Lépjünk kölcsönös bizalommal a tett terére, és karoljuk föl egész érdekléssel iskolánk ügyét. Bontakozzunk ki végre valahára a részvétlenség és közönyösségből, Nem emelek én vádat személy ellen; csupán a részvétlenség okozta e tespedést.

lamit és dolgoznak, és olyanok, a kik nem tudnak semmit és nem dolgoznak. (Taps.)

Franklin a legszebb példánya az oly embernek, a ki maga tette magát emberré; s mikor nagy ember lett, mikor nemzetének képviselője, Amerika nagykövete lön Franciaországban, soha sem felejtette el, hogy egykor iparos volt s nem szünt meg a munkát szeretni és becsülni.

Egyszer bölesészetiileg vitatták előtte: mi az ember? Egyik egy, másik más meghatározást ajánlott. A Frankliné sem volt rosszabb a többinél, szerinte: „az ember oly állat, a mely műszereket készít.“ Igaza volt. Nem mondom, hogy más ne volna az emberben. De mi volna az ember, nem a legnyomortabb teremtés-e, ha gondolatját újjai hegyével nem tudná valósítani? Kezével s maga által föltalált és készített műszereivel csodadolgot hoz létre. Azért méltán mondhatjuk Franklinnal: „az ember műszerekkel dolgozó állat.“

Máskor versengések voltak Philadelpiában. Tudják önök, mik azok a társadalmi osztályok: az ember átveszi a felsőbb fokozatok megvetését s tovább adja az alsóbb fokozatokra. (Nevetés.) Franklinhoz egy bál a hívó névsort hozták. „Válogatott társaság lesz, rmondák neki, látja ön, hogy ki van mondva, hogy munkásokat nem hívnak meg.“ — „Szerenese, mondá Franklin, hogy az úr isten nem lakik Philadelpiában!“ — „Miért?“ — „Mert ő is ki olna zárva az önök báljából; hát nem ő a világon

kéket és tollakat kérsz tőlem, kedves leányom, ez nekem úgy esik, mintha sőt hintettél volna a számomra. Hát már nem szoktál fenni és kötni, édes Sallym? Elfelejtetted, hogy a világon (a bűn után) a dologtalanság a legkölségesebb. Azt mondd, azért akarod felékesíteni magadat, hogy atyád izlése meglássék rajtad. De lásd, atyád izlése az, hogy a köznyomor közepette épen ne légy fölékesítve. Tégy úgy mint én, viseld az ingujjaidat addig, mig a szélök kiszakadozik: készen van a csipke. (Nevetés.) A mi pedig a tollakat illeti: ha épen toll kell, azt akármelyik amerikai kakas farkában találhatsz.“ (Ujabb nevetés.)

Látják önök, ez volt állandó gondolata, változatlan érzülete. Mint régi iparos: büszke volt eredetere; dicsőségének jogezimét abban találta.

S ha szabad egy megjegyzést tennem, melyet elhallgatni nem tudok, kézműves volt az is, kinek irtózatos halála úgy megrendített közelebről. *) (Mozgás.) Ama kéz, mely több mint négy millió lélek fölszabadítását irta alá: egy favágó keze volt. Ime, Lincoln a történelemé már, össé vált; s van-e fejedelem, a ki ne szeretné családi fájára, ősei közé függeszteni a férfiú nevet, ki karófaragással kezdte pályáját? (Mély megindulás; éljenzés, taps.)

De mikor hasonló neveket említek, nem szeret-

*) Ez időtájt történt épen a Lincoln elnök meggyilkolatlása.

Alkossunk valahára rendet, és mutassuk meg, hogy mi is megértjük a kor igényeit.

K. P.,
egy választmányi tagja a Testületnek.

Felhívás.

A kecskeméti iparos ifjúság Önképző-egyletének alapszabályai a magas belügyminiszterium által 22,251. szám alatt September 9-kén megerősítést nyervén, az egylet állandón megalakulása biztosítva van. Midőn az igazgató választmány működését ezennel megkezdeni kívánja, feleslegesnek tartva az egylet megalakulásának hasznosságát indokolni ott, hol egy országosan égető szükség a nép és iparos ifjúság helyes iránybani nevelésében történt mulasztás helyrehozásának eszközlését óhajtja szerény körében munkálkodni, hol nem az indokolás, de az egyetemes mulasztás mentsége lenne szükségesebb.

A gyorsan haladó jelenkor követelménye, a műveltebb nemzeteket is nagygyá emelt ipar hatalma, hazánk iparának is gyors és nemzeti irányban fejlesztését fennállásunk feltételei közé tűzvé: elmulasztathatlan kötelessége a magyarnak az ipar csaknem parlagon hagyott mezejét szorgalmas kezekkel művelni, hogy a még megmenthető tér számunkra megtartva legyen. Ezt csak úgy reményelhetjük közös jóllétünk javára eszközölni, ha szakítva a múlt tétlenségeivel, helyzetünket felismerve, a haza és városunk számára minél több tanult, értelmes, munkaszerető erélyes és becsületes polgárokat nevelni törekedünk.

A kecskeméti iparos ifjúság Önképző-egyletének a fentebbi eszmék levén célja: ezeket szellemi művelődés, hasznos ismeretek szerzése, jeles művek felolvasása, munkaszorgalom, a munkaadók iránti tisztelet megőrzése és kiváló iparművek készítésére jutalmak általi ösztönzés útján, óhajtja elérni.

Miért is midőn az igazgató választmány minden jóra törekvő iparos ifjú részvétét elvárja, tisztelettel bátorodik Kecskemét város t. cz. Közönységét, egyleteit, czéhtársulatait és az ipar iránt érdeklődőket felkérni, hogy ez ifjú zsenge egyletet részvétükre méltatva, pártfogásokba venni sziveskedjenek.

Kelt Kecskeméten, az igazgató választmány-
nak 1871. évi September 17-én tartott üléséből.

Katona Zsigmond, Gröber Károly,
elnök. jegyző.

Másvilági Levelek.

XIV.

Csaba Mátyásnak, ama híves, nevezetes kecskeméti kurucz hadnagynak levele másvilágról, az ő rokonához B. A. úrhoz Kecskemétre.

Nemzetes ősém uram!

Hogy az úr Isten kigyelmedet jó egészségben hozzá tartozóival egyetemben megtartsa és bőséges áldását mindkét kezével áraszsa kigyelmedekre, minden igaz dologban való készséges hű szolgálomnak felajánlása mellett teljes szívemből kívánom kigyelmednek kedves ősém uramnak.

Több ízben megírtam vala, élő szóval is figyelmesttettem vala kigyelmedet arra, hogy mivel kigyelmedek között nagy számmal vannak az irástudók, farizeusok és hamis próféták, ezeknek a báránybőrbe öltözött farkasoknak ne higgyenek kigyelmedek, hanem még az asszonyok is segítsenek kiséprünyekezni ezeket a fogadatlan prókátorokat.

Ilyen jó madár az a Zajtai István uram is,

ném, hogy valaki azt higgye felőlem, hogy én a társadalom egyik osztályának hizelegni akarok a többi rovására. Én az igazat mindenkinek meg szoktam mondani; azzal akarok szolgálni hazámnak. (Helyes.) Hogy Franklin, hogy Lincoln oly nagy nává lettek hazájoknak, nem onnan van, mert esetleg kézműveseknek születtek, hanem mert *magasra emelkedtek*, a szó legszebb értelmében, mert szellemüket nagyra növelték s tanulmány, munka és takarékoság által fölvilágosult értelmet, nemes szívet s képességet szereztek maguknak, hazájok szolgálatára. (Ismételt taps.) A mit kifejezni akartam, csak annyi, hogy ma már a születés különbsége semmi; sorsunk a magunk kezében van, és oly társadalomban, mely módokat nyújt nekünk a sikerre; a palma a legerényesebbeké, legmunkásabbaké, legképesebbeké. (Élénk tetszés.)

S most engedjenek még egy utolsó észrevétel s egy személyes megjegyzést.

Ezelőtt huszonöt évvel én is betűszedő voltam s mintákat akartam összeválogatni, kiállításra. A régi szokást akarván utánozni, jelégét kerestem, mely minta-füzetem homlokára jól illjék. Véletlenül egy régi spanyol könyvben találtam meg a mit kerestem. Az abc huszonöt betűje volt, körbe rendezve, e fölirattal: „Vis bene conjunctis“ („jó összerakásukban van az erő.“)

Igazi betűöntőnek és nyomdásznak való jelmondat, melyben nagy igazságot látok kifejezve. Rakjá-

az az országháborító peleskei notárius, a kinek itt másvilágon is, bizonyomra mondhatom, nem sok böcsületi vagyon. Hát ugyan mi közi ő neki a mi anyavárosunkhoz? hiszen ő tudjisten hovávaló termés, lakosa sem volt ő soha ennek a városnak, miért elegendik tehát a kigyelmedek dolgaiba? — Hogyan merészkedik az ilyen ember a kaszánya-építésbe avatkozni, a ki annyit tud a katonai dolgokhoz, mint hajdú a harangöntéshez? — Meglehet szájában maradt az ize peleskei uramnak, midőn Tóti Dorka boszorkány azzal töltötte rajta boszúját, hogy elébb a hortobágyi pusztán kivert bikák által megkergettette, azután pedig a vasas német katonák által megugrasztatta, — ezért ijesztgeti kigyelmedeket azzal az egy svadron dragonyossal, a kiket Kecskemétre akarnak jövő télre bekvártélyozni: — rá se kell hallgatni a jámborra.

Hanem ha csakugyan kaszányát akarnak kigyelmedekkel építtetni, — nem tudom kinek a fejében született ez a szerencsétlen gondolat, de megvallom, hogy én valóban csudálkozom azon, hogy kigyelmedek által akarják ezt a dolgot véghez vitetni; azon pedig már egy makulányit sem csudálkozom, hogy kigyelmedeknek nem igen van kedvük ebbe a savanyú almába bele harapni.

Az tudom, mint katonaviselt ember, a katonai regulamentumból, hogy minden ember köteles katonát tartani; de azt nem tudom elgondolni, hogy ha valaki szeretné a katonát egy rakáson tartani, mint barátokat a klastromban, tehát ilyen katonai klastromokat, vagyis kaszányákat épen az a város maga tartozzék építtetni, melynek a katonát nyakára küldik.

Azt is tudom, hogy Törökországban a janicsárokat hajdanta gyermekkoruk óta ilyen klastromi életben nevelték, utóbb is mindig rakáson tartották; de aztán azt is tudom ám, hogy az ilyen katonai klastromokat mindenütt a török császár építtette az ország pénzéből.

Igaz, hogy Kecskemét száz esztendőnél tovább mindig egy lovas katonai ezerezd fészke volt; de vajjon hány ember fészkelte akkor a kigyelmedek városában? úgy-e bizony soha sem több 50—60 embernél: mert Pesttől lefelé Hód-mező-vásárhelyig sőt Makóig minden kisebb-nagyobb helységben szét volt a katonaság osztva, némely apró helységben nem volt több egy kápláraljánál, Kecskeméten maradt az ezeres kapitány, az adjutánt, néhány tiszt, a trombitások bandája és annyi közember, mennyi felváltva a zászlót őrizte. Katonát tartott ekkor minden város és falu.

Huszonhárom esztendő óta megváltozott a világ: a katonatiszt urak jobban szeretnek városban lakni, mint faluban, a katonát pedig maguk mellett akarják tartani, — így történt aztán, hogy Pesttől Szegedig 24 mértföld hosszúságban és Dunától a Tiszáig 12 mértföld szélességben 50—60 kisebb-nagyobb város és falu, ezen huszonhárom esztendő alatt egyetlen sánta cserepárt sem látott, Kecskemét pedig a mi anyavárosunk mindig csordultig volt katonával.

Jól tudom emlékeznek még arra kigyelmedek, hogy 1849, 1850, 1851, 1852-ik esztendőben egy vasas német regiment egészen, és még vele együtt egy egész batteria pattantyú volt kigyelmedek városában, mintha őrizni kellett volna kigyelmedeket, hogy a városból meg ne szökhessenek; azután mindig két svadron lovas katoná volt kigyelmedeknél télen nyáron egyiránt. Már most, ha ezek számát nem többre, hanem csak 400 emberre és 400 lóra tesszük is, holott pedig jól tudom, hogy 600-nál is több volt, — mikor egy katonától

tok jól, helyesen össze a betűket, a lelkeket fel-emelő s az emberiségnek hasznos könyv lesz belőlök; rakjátok rosszul össze: oly könyv lesz, mely a lélek veszedelme s a nemzetek megrontója. Minden az összerakástól függ.

Ugy tetszik nekem, hogy Franklinnak, mikor szedő támlája előtt dolgozott, mint nyomdászlegény, sokszor jöhetett ez a gondolata. Sőt úgy tetszik nekem, hogy ő tovább is fűzhetné e gondolatot. Mert, ha igaz a betűkről, még igazabb az emberekről: erejük jó egyesülésükben, sorakozásukban áll. Vigyétek az ifjakat koresmába, rossz emberek közé: el vannak veszve; vigyétek becsületes emberek társaságába, egyesítsétek munkára, nemes czélra, mindeniknek lelke fölemelkedik, szíve nemesbül. Egy ember csak egy számjegy. Kettő egymás mellé téve: tizszeres értéket nyer; három, jól viszonyítva, százszorosat, ha jó akaratukat, eszüket, munkájukat egyesítik. (Tetszés.)

Ha Franklin köztünk volna, azt mondaná: „Te-gyetek úgy, mint én; dolgozzatok: s ne felejtsetek el az én történetemet, mikor réz, ezüst és arany pénz volt a zsebemben.“ El kell ismerni, mi francziák fősvények nem vagyunk, de még nem vagyunk ahhoz szokva, hogy erőnket egyesítsük; egyenként bőkezűek, egyesületi úton nagyon keveset tudunk tenni. *) Nem elég a nevünket odaadni, ad-

*) Leányomnak szólok, menyem is értsen róla. — Kéz.

fizettek minden napra 1½ krajczárt, de az ebéd elkészítése, hozzávaló liszt, só, zsír, fűzelék és tűzifa legalább is naponként bele került 12 krajczárba; egy ló után fizettek naponként 1 árva krajczárt, holott az épület, hidlás, zabló, gyertya, villa, seprő és lapát rongálásaért legalább is 3 krajczárt lehet felszámítani; eképen 400 ember és 400 ló után volt veszteségük a katonatartó kecskeméti uraiméknak naponként egynek-egynek 12½ krajczár, hónaponként egynek-egynek 3 frt. 75 kr., egész évre egynek-egynek 45 frt.; az összes katonatartó lakosságnak pedig egy év alatt 18,000 frt., és így 1849-ik év óta 22 esztendő alatt összesen 396,000 forint, azaz háromszázkilencvenhatezer forint!!!

Úgy-e bizony kedves ősém uram, e szép kis summa pénzből most már csakugyan lehetne katonai klastromot, avagy egy kis csinos kaszányát építtetni?

Na bizony kedves ősém uram, ha Pesttől Szegedig 24, Dunától Tiszáig 12 mértföldig szélességben-hosszában 50—60 kisebb-nagyobb falu és város 22—23 évig nem tartott katonát: az lenne az igazság, hogy kigyelmedek városának juxta veram proportionem azok fizessék meg a fentebbi veszteséget; ha pedig jövőben sem akarnak katonát tartani, tehát ismét igaz proportio szerint segítsenek Kecskeméten kaszányát építtetni.

Ha pedig amazok oly elkényeztetett gyermekei Magyarországnak, hogy ők sem katonatartásra, sem kaszányaépítésre nem köteleztethetnek: bizony-bizony kedves ősém uram, akkor nem tudom én okát eltalálni annak, hogy Kecskemét városa tehát vajjon miért volna olyan mostoha gyermeke Magyarországnak, hogy most, midőn kigyelmedek a jogegyenlőség és közteherviselésről álmodoznak, tehát csak épen a kigyelmedek városa fulasztassék bele a katonatartási közteherviselésbe?!

Még egyet mondok, kettő lesz belőle: tudja kigyelmed kedves ősém uram, hogy Olaszországban is urak voltunk még ezelőtt hat esztendővel, hanem azokat a hóbortos olaszokat is épen úgy kellett őriztetni, mint kigyelmedeket ez előtt 20—22 esztendővel őriztették, ugyanazért Olaszországban annyi volt a kaszánya, mint Kecskeméten a cigány putri: hát vajjon azokat az olaszországi kaszányákat ki építtette? bizony se nem az olaszok, se nem azon faluk vagy városok, melyekben a katonát tartották, hanem építtette az egész osztrák birodalom.

A hol pedig kaszánya ninesen, olyan helyeken nem a szegény egyes lakosok viselik a katonatartás terhét, hanem az egész ország. Ausztriában, Stájer vagy Korontán országban minden bekvártélyozott katonáért 24 órára kap a házi gazda azon a potom háló krajczáron kívül az ország pénzéből 20 krajczárt, néhol még többet; ilyen helyeken aztán nem is félnek a lakosok a katonatartástól, hanem mikor a kvártélyesinálók be mennek a városba vagy faluba, még meg is ajándékozzák őket, csak hogy katonát adjanak hozzájuk.

Magyarországon sem új dolog ez: lám 1864-ik esztendei október 24-én 16,404. szám alatt kibocsátott királyi udvari rendelet azt tartja, hogy a katonabeszállásolás költségei házi adó útján pótoltassanak; az 1865-ik esztendei június 20-án 7105. szám alatt kelt királyi rendelet pedig elhatározta, hogy „a katonabeszállásolásból eredő kiadások kisebb részletekre, több teherviselőkre való felosztása és ez által azok elviselésébeni könnyítés eszközlése, különbség nélkül minden községre kiterjesztessék.“

jük pénzünket, munkánkat, fáradságunkat, ne hagyjunk békét szomszédainknak, nógassuk szomszédainkat, s legyünk meggyőződve, hogy költség és fáradság nélkül semmire sem lehet menni; a költségre pedig pénz, a fáradságra erő kell.

Mi is pénzt kérünk. De nem a szokott módon. Nem a gazdagok pénzét kérjük; hogy vele a szegényeken segítsünk. Mindenkitől tehetségéhez képest kérünk, hogy segítsünk egymáson. A Franklin elvét követjük. Ő nem hívott senkit, hogy *rajta* segítsen; ő tejet, kenyeret reggelizett s pénzt tett félre, hogy rajta könyveket vásároljon, közhaszonra. A maga szük erszényét összetette a mások szük erszényével s nagy kincs lett belőle.

Ézt a példát kell követnünk. Szent keresztáborúra kell egyesülnünk; kettős szolgálóat kell megdöntönnünk: a tudatlanság és a nyomor szolgálóat. Ezt csak a fölvilágosodás terjesztése, az oktatás, a népnevelés által érhetjük el. Egyesüljünk tehát! Minden kéz fogódzék össze, minden szív együtt verjen, erős hadoszlopban nyomuljunk e két ellenség megdöntésére; előre, a testvériség igazi jelszavával zászlónkon: „Szeressük egymást, segítsünk egymáson!“ (Hosszasan tartó taps és tetszésnyilatkozatok.) (Franziából.) Szász Károly.

Hát aztán most még is 24 mértföld hosszában és 12 mértföld szélességében csak egyedül kigyelmetek városa építsen katonai klastromot???

Lásna kigyelmed, még ezelőtt két esztendővel megírtam kigyelmeteknek, hogy a honvédség felállítására a magyarországi hírek kitudása végett a másvilági magyar hatalmasságok engem küldöttek le Magyarországra, — akkor kutattam ki ezeket a dolgokat, — mert a közmondás szerint jó pap holtig tanul, a jó katonának pedig nem szabad a világtól elmaradnia.

De a mi legfuresább én előttem, — az az országháborító peleskei notárius, a ki azt a levelet írta innen másvilágról az ő komájának Kecskemétre, bizonyosan azt hiszi, hogy kigyelmeteknek aranybányájuk van a ballószögi homok-buczkákban, vagy pedig bankó-maschinával mázsa számra készítik a bankót kigyelmetek; hát avagy nem elég teher leszen-e kecskeméti uraiméknak: hogy most kellekik ő kigyelmüknek építtetni legalább is 20—30 közös iskolát? most kell építtetni egy real-iskolát? most kell építtetni egy lövöldét? most kell építtetni egy honvéd-kaszárnyát???

— Csak ezeket birják kigyelmetek megépíteni, úgy se baj; de félek tőle, hogy ezen építkezésbe is belefúladnak kigyelmetek. A kigondolható legjobb esetben, és a feltételezhető legrosszabb esetben sem tehetnek kigyelmetek egyebet annál: hogy ha Kecskeméten katonai kaszárnyát csakugyan kell építeni, — a város ad hozzá ingyen telket, mellé gyakorlati helyet és készített egy szép kertet; — a kaszárnyát pedig építtesse meg Magyarország Nagy Gazdája: a Nemzet.

Mint igazi vén katona és Kecskemét városának igaz fia, ki e városért véretem ontottam és életemet áldoztam, ezeket akarom megírnom Zajtay István peleskei notárius uram ő kigyelme levélének megczafolására és kigyelmeteknek vizsgatására, felhatalmazván kigyelmedet kedves jó öcsém uramat, hogy ezen levelemet közölje kigyelmed előljáró uraimékkal is ő kigyelmekkel.

Es ezek után atyafiságos szives szeretetébe magamat ajánlván, maradtam Másvilágon szent Máté apostol és evangyéliuma ünnepén 1871-ik esztendei szeptember hónap 21-ik napján

Kedves öcsém uramnak

szerezzel szolgáló bátyja
Csaba Mátyás,
a vén kurucz.

Kecskemét, 1871, sept. 18.

Új zsynagógánk, mely valódi disze nemesak hitközségünknek, hanem városunknak is, annyira bevezetett, hogy a közel mult ünnepeinken az isteni tiszteletet már abban lehetett tartanunk. A monumentális épület magában, de különösen a gyönyörű fresko festmény a derék templomfestésztől Horovitz Mór úrtól remekül kivitt, impozáns benyomást tesz ezen zsynagóga látogatóira. A felavatás, mint értesülve vagyok, csak teljes bevezetése után fog megtartatni. Nem hagyhatom érintetlenül, hogy a zsynagóga kiépítése és felszerelése körüli buzgalommal tek. Gallia Fülöp hitközségünk derék elnökének esik az oroszlanrész, ki saját magán ügyei mellőzésével egész odaadással és erőmegfeszítéssel oda törekedett, hogy az 1864-ben kezdett épület végtére befejeztessék. De nem kevésbé érdemesítették magukat az építő biztosok is, nevezetesen t. Fischer, Fleischer, Weinberger és Witz urak, kiknek szinte köszönhető, hogy e nagy ünnepeinken nem kellett ismét a régi imaházban összeszoritkozunk, hanem a diszes zsynagógában lehetett áhitattaljesen fohászainkat az egek urához felküldetünk.

Adja Isten, hogy az egyetértés szelleme uralkodjék az új Istenház és ennek látogatói fölött!
Klauber János, tanító.

A gazdasági egylet kiállítása.

Mai nap a gazdasági egylet kiállítása érdekelvén városunk közönségét legjobban, figyelmeztetjük olvasóinkat ennek minél számos meglatogatására, annál is inkább, mert a jelenlegi kiállítás — habár terményeinkre az idő felette kedvezőtlen volt — első nagyobb szerű lesz városunkban, és hisszük, hogy a látogatók is kellemesen lesznek erről meggyőződve. — A kiállításról most előre csak annyit irhatunk, hogy 21-én estig 271 kiállító volt bejelentve, gazdasági és egyéb magvakból bejelentetett 65, zöldségféléből 8, gyümölcsfélések 684, bor 28, gazdasági ipar czikkek 12, gazdasszonyi készítmények 33, egyéb termékek 17, különfélékből 37 tárgy, összesen 884. — Ide még nincs számítva Debreczen küldeménye és több vidékieké, melyek tartalmát a rendezőség lapunk bezártakor még nem ismeré. — És e tárgyak még 22-ikén is szaporodtak.

A debreczeni kertészeti egylettől Csanády L. és Kovács János urak érkeznek hozzánk küldött-ség képen. Szivesen üdvözöljük e két kitünő szakférfiút, valamint összes kedves vendégeinket, ki-

ket őszinte magyar vendégszeretettel fogad városunk.

A t. cz. közönséget figyelmeztetjük azor mily kiállítások különösen az úri osztály részéről este a leglátogatottabbak szoktak lenni, a kiállítási termek kellő kivilágításáról gondoskodva s a pénztár mindhárom nap 8 óráig nyitva leend.

Jelentés.

A gazdasági egylet által sept. 24, 25, 26. napjain a ref. collegium első emeleti termeiben rendezendő kiállításra midőn a t. cz. közönség minél számosabb látogatásra meghivatik, a rendező bizottság tisztelettel jelenti, hogy a kiállítás megnyitása f. hó 24-én reggeli 9 órakor leend, s a kiállítás megtekinthető mindhárom napon d. e. 8—12-ig d. u. 2—8 óráig.

Bementi díj egész tartamra 1 frt., egyes esetben 20 kr.

Kecskemét, 1871. Sept. 22.

A rendező bizottság.

Helybeli újdonságok.

— **A kecskeméti királyi törvényszék** elnökévé Gaál Ferencz úr, a pestmegyei központi törvényszéknek egyik legképesebb és legtevékenyebb s ismert szép jellemű bírāja nevezetett ki. — Most midőn a kecskeméti királyi törvényszék személyzetének kinevezetése következik, eltekintve attól, hogy ezen királyi törvényszék területéhez mind népesség, mind terület tekintetében Kecskemét város aránylag legnagyobb contingenssel járul, említetlenül nem hagyhatjuk e városnak a vidéken legerősebb intelligentiáját, ugyanazért jogosult reményünk van hozzá, hogy a törvényszéki és bírósági helyiségek átadásával és kötelezőleg megajánlott fentartásával az országban egyik legtöbb áldozatot hozott közönségnek, városunknak mind jellemre és hazafiságra, mind birói képességre kiváló férfiai, a további kinevezéseknél a felelős nemzeti kormány által az 1869: IV. tcz. 4-ik §-sa rendelkezéséhez képest is, megérdemelt méltó figyelemben fognak a közügy érdekében részesítettnek.

— **Ez órában értesültünk:** hogy a kecskeméti királyi törvényszék kinevezett elnöke Gaál Ferencz úr a kecskeméti-vidéki gazdasági egyesületnek 100 forinttal alapító tagjai közé belépett.

— **Szintén Gaál Ferencz** törvényszéki elnök úr a kecskeméti jótékony nőegyletnek alapítókéjéhez 25 forint adománnyal járult.

— **A szervezési előmunkálat** kidolgozásával megbízandó küldöttség megválasztására f. hó 18-án tartott közgyűlés kitűzött feladatát teljesítette: a polgármester elnökle alatt működendő 35 tagú bizottságot választott titkos szavazattal. A megválasztottak névsora nyert szavazataik számával együtt eképen következik: Dr. Horváth János 135, Szelless Kálmán 135, Laukó Károly 134, Hajagos Illés 133, Lestár Péter 133, Bagi László 132, Gáspár Lajos 132, Csilléri Benő 130, Madarassy László 128, Tormássy Mihály 128, B. Kiss Mihály 126, Horváth György 125, Kovács József 123, Bogoss Endre 119, Dékány István tanár 117, Szűcs Imre 109, Csabai Imre 107, Hornyik János 107, Papp Mihály 107, Főrián Károly 106, Kún Kálmán 102, Erdősi Imre 101, Gyenes Imre 101, id. Kovács László 99, Muraközy János 98, Szappanos János 97, Farkas Gergely 95, Belák Albert 94, Milhoffer János 94, dr. Szabó László 94, Tasi László 93, Tóth István 93, Végh József 89, Révay György 88, Nagy Lajos 67.

— **A kecskeméti iparos ifjúság** önképző egyletébe lépés kötelezettségét magában foglaló aláírási iv tétetett le szerkesztőségünknel, melyre az aláírást ezen zsenge egylet gyarapítása céljából szivesen fogadjuk. Rendes tagok felvételi díjban havonként 20 krt; pártfogó tagok évenként 2 forintot, vagy tetszés szerint többet. Rendes tagok által aláíráskor a felvételi 30 kr., és egy havi egyleti díj 20 kr. lefizetendő.

— **A legújabbban kinevezett** törvényszéki elnökök között olvassuk: hogy Marinkits Mihály úr a szegedi törvényszék elnökévé lett. Szegednek bizonyára csak öröme lehet e kinevezés fölött.

— **A újonczok** felülvizsgálásával megbízott vegyes bizottságok, a belügyminiszterium egy legújabb rendelete szerént, több rendbeli visszaélések megszüntetése céljából ezentúl állandósíttatnak s minden hóban legalább egyszer üléseznek. Eddigi hatáskörükön túl nemcsak azon újonczok irányában fognak határozni, kik mint alkalmatlanok, a sorozást követő négy hónap alatt jelöltetnek ki elbocsátandókkul, hanem azok irányában is, kik már behivatvák és azon év végeig, melyben állítottak, szolgálati képtelenségük miatt elbocsátandók gyanánt kijelöltettek, s kik eddigelé a katonai felülvizsgáló bizottságok elé szoktak vezetettnek. A bel-

ügyminister ezen bizottságok polgári elnökeit és honvédségi tagjait évről évre újabban fogja kinevezni s fentartja magának a jogot: miszerént egyik vagy másik bizottsághoz időnként a ministerium valamely központi tisztviselőjét küldje ki.

— **Sárai Szabó Pál** tehetséges fiatal festő jelenleg idehaza időz, s itthon töltendő idejét ohajtáná arczképfestéssel eltölteni; midőn azért őt a közönség figyelmébe ajánlani kívánjuk: utalunk azon sikerült műveire, mit egy polgártársunk arczképezésével e közelebbi napokban fejezett be. Sokkal fiatalabb művész barátunk, minthogy itt megdicsérni akarhatnánk, de az általa bemutatott siker jogot ad neki azon reménységhez, hogy a nagy közönség fáradságos és sok költséggel járó pályáján a mennyiben művei azt megérdemlik, — pártfogásával buzdítandja és segitendi. Ez alapon mutatunk rá ezúttal, ohajtván, hogy dicsőséges, de nehéz pályáján minél nagyobb előmenetelt szerezessen!

— **Az izraeliták** gyönyörű temploma már annyira elkészült: hogy a szeptemberi ünnepek szer-tartásait már benne végzik, s a mi hiányzik még, azt csak ünnepek után készítik el.

— **A casinó épület** átalakítása nagyban halad előre. Volt alkalmunk látni s elmondhatjuk, hogy a sok összevissza hányt anyagszerek miatt semmit sem láttunk s azon jajgatónak, kik ez átalakításra minden rosszat rámondanak, annyit jegyzünk meg: hogy siralmuk legalább is idő előtti, s várjanak véleményök kimondásával az építkezés befejezéséig és ne kritizáljanak idő előtt.

— **A több hónapig tartó szárazság** után végre jótékony meleg eső eredt meg. Szinte visszatetszik az úton járóelőknek az üde levegő, annyira hozzá szoktak már a folytonos porfelleghez.

Tudósítás a kecskeméti piacról.

(Alsó-ausztriai mérő szerint.)

1871. évi Sept. 19.

Búza 87 fontos 5 frt. 60 kr. 83 fontos 5 frt. 40 kr. Rozs 80 fontos 3 ft. 20 kr., 78 fontos 3 frt. 16 kr. Árpa 74 fontos 2 ft. 48 kr., 68 fontos (új) 2 ft. 40 kr. Zab 1 frt. 60 kr. Kukoricza 3 frt. 50 kr. Köles 2 fr. 60 kr. Burgonya 1 frt. — kr. Hizott lúd párja 6 ft. 40 kr. Széna mázsája 1 frt. 20 kr. Szalma mázsája 80 kr. Keményfa öle 17—18 ft. Puhafa öle 13—14 ft.

Felelős szerkesztő: **Hornyik János.**

Szerkesztőtárs: **Madarassy László.**

Figyelmeztetés

Gombos

„Erősítő italára“
a földbirtokosokhoz!

Miután a munkások mezei munkák közben többféle okokból hasmenést, vérhast, göresöt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendesen hosszú időre munkaképtelenné teszi; mindezen bajokat

Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett naponkint két kanalat foglaló pohárban adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Kecskeméten raktár: Fejér István kereskedőnél.

6—5

Eddigi alkalmazásomtól az izr. iskolánál visszalépvén, bátorkodom a rendelkezésemre álló időt **francia, angol és német nyelv** magánoktatására, a t. cz. közönségnek tisztelettel ajánlani.

Krausz S.

(Lakása: Nagy-Körösi útcza, dr. Kada Endre úrnak átellenben.)

3—1